

Udskriftsdato: 27. december 2025

KEN nr 9297 af 15/10/1998 (Historisk)

**Ankestyrelsens principafgørelse U-10-98 om ulykkestilfælde - anerkendelse
- udefra kommende indvirkning - usædvanlig afvigelse - nedtagning af
byrde fra større højde - afværgebevægelse - akavede forhold -
arbejdsskade**

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 108430-97

Ankestyrelsens principafgørelse U-10-98 om ulykkestilfælde - anerkendelse - udefra kommende indvirkning - usædvanlig afvigelse - nedtagning af byrde fra større højde - afværgebevægelse - akavede forhold - arbejds-skade

Resume:

Ankestyrelsen har anerkendt en armskade, der opstod i forbindelse med håndtering af en byrde fra større højde, som ulykkestilfælde. Arbejdet foregik under akavede forhold, og byrden viste sig at være væsentligt tungere end sikrede med rimelighed kunne være forberedt på, hvorfor han måtte foretage en afværgebevægelse for at undgå, at byrden faldt til jorden.

Efter administrativ praksis, der er tiltrådt af domstolene *) kan skader i forbindelse med løft af en byrde ikke anerkendes som ulykkestilfælde, med mindre der dokumenteres en usædvanlig afvigelse i forbindelse med løftets udførelse.

Ankestyrelsen har fundet grundlag for at fastslå, at håndtering af en genstand i større højde kan afvige væsentligt fra en almindelig løftesituation på flere punkter. Hvis nedtagning af en byrde fra en betydelig højde viser sig at være tungere end sikrede måtte være forberedt på, og dette medfører, at byrden kommer hurtigere ned end forventet, skal man overvinde såvel byrdens vægt som den stigende hastighed, som byrden får i frit fald. Konsekvenserne ved en fejlregning af vægten kan således medføre en afværgebevægelse, som kan overbelaste musklerne.

Jo større forskel der er på den reelle byrde og sikredes berettigede forventninger til byrdens vægt, jo mere akavet byrden og forholdene omkring håndteringen er, og jo mindre mulighed sikrede har for at styre og kontrollere håndteringen, jo mindre krav stilles der til beviset til en udefra kommende indvirkning i form af en usædvanlig afvigelse.

I den konkrete sag anerkendte Ankestyrelsen en skade i forbindelse med nedtagning af en sportstaske fra øjenhøjde som et ulykkestilfælde, da byrden vejede væsentligt mere end sikrede kunne forvente, og da håndteringen skete under akavede forhold i en helikopters lastrum.

Love:

Lov om sikring mod følger af arbejds-skade - lovbekendtgørelse nr. 789 af 28. august 1996 - § 9, nr. 1

Note:

*) Der henvises til Højesterets dom i Ugeskrift for Retsvæsen 1993, side 226 med kommentarer af højesteretsdommer Nørgaard i Ugeskrift for Retsvæsen 1993 B, side 220, der er refereret i SM U-1-93.

Sagsfremstilling:

En 41-årig portør skulle losse en helikopter og fik smerter i armen i forbindelse med nedtagning af en sportstaske fra en hylde i helikopteren.

I Arbejdsskadestyrelsens spørgeskema havde sikrede anført, at tasken i forbindelse med nedtagningen i ca. 2 meters højde viste sig at veje ca. 30 kg, eller dobbelt så meget som bagage normalt måtte veje. Efter sikredes mening var skaden forårsaget af, at tasken var tungere, og derfor faldt ned fra hylden langt hurtigere end normalt.

Arbejdsskadestyrelsen havde afvist at anerkende hændelsen som et ulykkestilfælde, og lagde vægt på, at løft, der er tungere end ventet, ikke kan anses for at være en ulykke i lovens forstand.

I forbundets klage var der henvist til tidligere praksis, hvor et lignende løft var blevet anerkendt som et ulykkestilfælde.

Sikredes arbejdsgiver anførte på Ankestyrelsens forespørgsel, at der i forbindelse med helikopterflyvning kunne forekomme flere typer bagage, herunder personlig bagage, i form af taske(r) på maksimalt 50x30x60 cm à totalt 15 kg indeholdende personlige ejendele til privat brug på installationerne. Hertil kom personligt gods i form af værktøjstasker, materiale, reservedele og lignende, som blev medbragt af passagerer for transport på samme afgang. Der var tillige gods i form af værktøj, materiale, reservedele og lignende. Endelig var der uledsaget gods, personligt gods, bagage, som ikke transporteres på samme afgang som ejeren, eller som ikke tilhører nogen person.

Sikrede anførte, at det ikke var vanskeligt at skelne mellem bagage og gods. Langt den overvejende del af den personlige bagage var af sportstaskelignende art, mens værktøjstasker oftest var af kraftigt læder eller i en stål/plastik kuffert. I den konkrete situation drejede det sig om en sportstaske, og der var ingen tvivl om, at det var personlig bagage.

Arbejdsgiver har yderligere oplyst, at lugen til lastrummet var hængslet vandret, og at lugen åbnes nedad. Det blev bemærket, at lugen var ophængt i to wirer, så kanten hang ca. 10 cm over jorden, når helikopteren var tom. På indersiden af lugen var monteret et trin (platform), som lastemanden benyttede i forbindelse med lastning og losning af helikopteren. Trinnets (platformens) højde over jorden var 68 cm, afstanden fra trin til hylden var 1,26 m og afstanden fra trin til loftet i bagagerummet var 1,80 m.

Forbundet og sikrede havde på en skitse over lastrummet indtegnet sikredes og sportstaskens placering ved håndteringen. Det blev tilføjet, at sikrede stod skråt vendt mod hylderne. Sikrede stod med venstre ben på trinnet og med højre ben på lugekanten. For at få plads i højden var sikrede (1,93 m høj) nødt til at stå med bøjede ben. Det var ikke muligt for sikrede at stå direkte vendt mod hylderne, fordi der så ikke var plads til at få tasken ned mellem hylden og kroppen. Tasken, som skulle tages ud, stod på den øverste hylde, oven på en anden taske.

Afgørelse:

Ankestyrelsen ændrede Arbejdsskadestyrelsens afgørelse og anerkendte hændelsen som et ulykkestilfælde, jf. lovens § 9, nr. 1.

Ankestyrelsen henviste til, at enkeltstående løft af en tung byrde efter praksis normalt ikke betragtes som ulykkestilfælde, medmindre der under selve løftet indtræffer noget afvigende eller uventet. Imidlertid adskiller nedtagning af byrder fra større højder sig fra almindelige løft. Såfremt håndteringen af en genstand viser sig at være væsentligt tungere end sikrede med rimelighed kan være forberedt på, og dette medfører, at sikrede må foretage en afværgebevægelse for at undgå, at genstanden falder til jorden, vil der efter en konkret vurdering af forholdene omkring hændelsen kunne ske anerkendelse som et ulykkestilfælde. Dette kræver som udgangspunkt, at der dokumenteres en usædvanlig afvigelse i forhold til den planlagte nedtagning, men der kan afhængig af forholdene ved den konkrete hændelse ske en lempelse af beviskravet til den udefra kommende indvirkning.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen til grund, at sikrede i forbindelse med losning af en helikopter skulle tage en sportstaske ned fra en hylde i lastrummet. På grund af lastrummets ringe størrelse måtte sikrede for at få plads til tasken, som skulle tages ned, stå skråt med venstre ben på trinnet og højre ben på

lugekanten. Da sikrede fik tasken ud fra hylden, viste den sig at veje ca. 30 kg, hvorfor byrden faldt hurtigere ned end ventet. Da sikrede forsøgte at stoppe byrdens fald, fik han smerter i højre underarm.

Det blev endvidere lagt til grund, at sportstasken efter sit udseende gav indtryk af at være personlig bagage, hvor der var fastsat en grænse for maksimal vægt på 15 kg.

Ankestyrelsen vurderede således, at han i forbindelse med nedtagning af en byrde fra en betydelig højde og under akavede forhold, det vil sige under snævre pladsforhold og med en skæv og drejet kropsstilling, pludseligt og uventet fik en væsentlig større byrde at håndtere, end han med rimelighed måtte være forberedt på, og at han i forbindelse med et forsøg på at standse byrdens fald fik smerter i armen. Efter Ankestyrelsens vurdering var der således dokumenteret en udefra kommende indvirkning i form af en usædvanlig afvigelse ved håndteringen.